

Fælles SAND møde d. 7/3 2018

Deltagere: Topper (SAND Østjylland), Flemming (SAND Østjylland), Christian (SAND Nordjylland), Kristine (SAND Storstrøm), Lone (SAND Trekanten), Bettina (SAND Trekanten), Leif (SAND Vestjylland), Jan (SAND Sønderjylland), Lasse for Fred (SANDs Bænk til Bolig-gruppe), Micky (SAND Sydfyn), Henriette (SAND Sydfyn), Sara (SAND Sydfyn), Hans (SAND Sydfyn), Torben (Solvang), Asbjørn (SAND Hovedstaden), Kim (SAND Hovedstaden), Lillepiggen (Bocentret Sundholm), Sussi, SAND Hovedstaden), Lotte (SAND Hovedstaden), Birgit (SAND Sydvestjylland), Kasper Svamp (SAND Sydvestjylland), Murtazza (SAND Fyn), Berit/B (SAND Fyn), Henrik (SAND Nordjylland); Helle/Trolden (SAND Nordvestsjælland), Jensine (SAND Trekanten), Henrik (SAND Trekanten), Ole B. (SAND Hovedstaden), Paw (SAND Østjylland), Odd (SAND Østjylland), Jane N. (SAND Østjylland), Jane J. (SAND Østjylland), Ewald (SAND Østjylland), Dario (Overførstergården), Bjørn (Overførstergården), Benny (SAND Nordjylland)

Fra sekretariatet: René, Nancy, Sofie (ref.)

Oplægsholder: Laura Højring, KUBEN

Gæster: Christina og Christina, Socialstyrelsen

Dagsorden

1. Præsentation af deltagere
2. Oplæg v Laura Højring: Hjemfølelse
3. Nyt fra udvalg og boformer
4. Nyt fra sekretariat og Hus Forbi
5. Solstråler

1. Vi er rigtig mange i dag - nærmest deltagerrekord! Rigtig, rigtig dejligt at se så mange nye folk! Velkommen til alle.

2. Oplæg v. Laura Højring, KUBEN

Laura er arkitekt og har i en årrække beskæftiget sig med hjemløse.

Hun har lavet et forskningsprojekt om 'hjemlighed'. Hvad er det for en størrelse? Hvad handler det om når man skal have en bolig? Hvad skal der til for at man føler sig godt tilpas i sin bolig?

Lauras ph.d. bygger på studier af fire forskellige bebyggelser. Hvad betyder de fysiske rammer for at finde sig hjemme? Hun har kigget på Café Klare, Kollegiet på Gl. Køgelandevej, De skæver huse på Svenstrupgaard, samt almennyttige boliger i Sydhavnen. Respondenterne er folk der er hjemløse eller har været det. Hun har kun talt med brugere. Nogle af boligerne er midlertidige - andre er permanente. Hun har lavet en række længere interviews. Hun har besøgt folk hvor de bor, de har kigget på boligen og rammerne sammen. Det er en kombination af folks oplevelse af boligen og Lauras faglige briller som arkitekt.

Det har handlet om 'hjem'.

Laura skelner mellem 'hjem' og 'bolig'. Bolig er den fysiske ramme - de fire vægge mm. Hjem er alle de følelser vi putter ind i boligen. Boligen skal kunne opfylde forskellige

menneskelige behov - her er vi alle forskellige.

Laura har arbejdet ud fra 7 overskrifter:

- **Sikkerhed og tryghed** - meget basalt, ly, læ, varme, at man er tryk, at ens ejendele er i sikkerhed
- **Privatliv** - boligen som en base, være sig selv
- **Kontrol** - territorie, indflydelse, ejerskab, at det ikke er andre der bestemmer
- **Identitet** - selvforståelse (hvem er jeg?)
- **Hverdagsliv** - at boligen fungerer ift. de ting vi gør i hverdagen fx madlavning, tøjvask, rengøring mm.
Boligen skal også spille sammen med arbejde, venner, familie mm. geografisk set.
Skal man fx rejse for langt for at komme på arbejde fungerer det ikke...
- **Tid** - Tilvænning - det tager tid at komme til at føle sig hjemme... Både en mental tilvænning, men også det at være vant til at opholde sig i boligen; man skal ikke lede efter stikkontakter, er vant til lyde mm.
Hvor lang tid kan jeg bo her? Hvad skal der så ske?
- **Fælleskab** - høre til, kunne have gæster, kende naboerne...

Hvilke ting har indflydelse på om man kan føle sig hjemme?

Fysiske rammer

Organisatoriske rammer (fx personale, husregler, hjælp til at flytte ind, komme i orden mm.)

Sociale rammer (hvem skal man bo sammen med? Naboer, samboer mm)

En selv (egen indstilling til boligen. Er jeg klar til det her? Vil jeg bo der hvor der er en ledig bolig??)

Hvordan får man en god oplevelse når man flytter i bolig?

Match mellem beboer og bolig: Passer boligen til det mennesker, der står og skal flytte ind? Hvad har JEG brug for? Skal jeg bo alene eller sammen med andre...

Mental forberedelse: Er jeg klar til det her? Hvad vil det betyde for mig?

Tilvænning: Hvad så nu?

Skabe hjem: Indretning mm. Hvordan skaffer jeg det jeg mangler? Økonomi, transport...

Hjemfølelsen opstår når man trives i sin bolig/sit hjem

Det sociale fællesskab omkring boligen

At høre til, være tryk, kende de andre

Fysiske rammer: er der steder hvor man møder hinanden? Både mere formelle møder men også der hvor man lige mødes og siger hej... Fx Caféen i de skæve boliger på Svenstrupgaard eller fællesvaskeriet...

Overvejelser omkring ny bolig

Hvad er mine boligbehov?

Passer boligen til mine behov?

Er jeg klar til at flytte

Hvordan får jeg startet på et nyt hjem?

Hvad er det for et fællesskab jeg har brug for? Tæt eller mere uforpligtende?

Kendt nærområde eller helt ny start?

Hvad skal der til at få hverdagen til at hænge sammen - mad, tøjvask mm.

Hvad hvis man ikke trives?

Kommentarer fra deltagerne til Lauras oplæg:

Hvis man bor på en boform, når man ikke at få hverken den ene eller den anden følelse. For man SKAL sige ja til den første bolig man får tilbudt, ellers bliver man smidt ud.

Det grelleste eksempel er en der boede i Hillerød på en boform - og blev smidt til Frederikshavn.

Hvem skal bygge de boliger der mangler?

Hvad med naboernes fordomme? Skal der flytte en hjemløs her hos os?

Mange fortæller, at de slet ikke kan føle sig hjemme - de kan slet ikke finde ud af at sætte et bord op og skabe et hjem. Der er skiftende kontaktpersoner og til sidst vil man faktisk hellere på gaden igen.

Kan genkende mange af de tanker Laura beskriver. De fleste der har været på gaden har det psykisk stramt. Der mangler forebyggende arbejde.

Kommunerne giver en hjemløs i bolig, man bliver smidt ud i en lille bitte bolig i et område hvor man ikke kender nogen. Man får boligen, men man får ikke penge til at indrette sig, til at bygge rede. Man kommer fra gaden med to sorte sætte - og så kan man ligge der på gulvet på en madras. De hjemløse skal følges helt til dørs. Ellers kan det være lige meget.

Vigtigt med efterværn. Det skal være den samme person så man kan få tillid.

Når man har været hjemløs er det første der vælter ind ad døren al den gæld man har. Man skal have en økonomisk genopretningsplan. Jeg har talt med flere der skrider fra lejligheden igen fordi de får stress.

Jeg kunne i princippet godt være hos min mor - men lige så snart naboerne så mig i Hus Forbi-tøj var der tre-fire klager fra naboerne. Man kunne ikke have os rendende i opgangen.

Der skal ske en transformation fra at være hjemløs og til at have et hjem inde i hovedet på folk.

Det skal vi gøre kommunerne opmærksomme på.

Det næste projekt må handle om hvordan man hjælper denne transformation på vej.

Jeg har en solstrålehistorie. Det boligselskab jeg er i lyttede faktisk til, at jeg skulle have en midterlejlighed som ptsd-ramt. Kommunerne er en anden snak. Jeg gik 7 - 8 måneder og ventede

på efterværn da jeg fik en lejlighed - og havde jeg ikke haft en netværk med gode folk havde jeg ikke haft et hjem.

Jan fra SAND Sønderjylland tilbyder at hjælpe folk med det praktiske når de skal etablere sig. Han er elektriker og tidligere vicevært.

Kunne man lave nogle bofællesskaber for hjemløse som man fx gør i psykiatrien? Kunne man lave en lov om at man i flere ejendomme gav fortrinsret til tidligere hjemløse eller skæve eksistenser?

I forhold til folks fordomme, må vi også tænke på hvordan vi møder verden: Man skal huske at smile og snakke pæn. Der er en meget hård omgangstone i miljøet. Man skal ikke gøre folk bange.

En ting er et søkort at forstå - en anden ting et skib at sejle. Selvom det er tyve år siden jeg var hjemløs og jeg nu sidder i ejerbolig så ser folk mig som den hjemløse. Det forsvinder aldrig.

I relation til skæveboliger - de bliver primært lavet i nybyggeri. Kunne man lave skæve boliger i eksisterende byggeri og lave noget mere inddragelse af naboerne. På Amager hvor jeg kommer fra skal vi fx lave noget med nogle haver sammen.

For nogle er der jo også en tryghed i ikke at have nogle naboer. Jeg har det fx rigtig svært med opgange for jeg får paranoia. Kunne man ikke gøre det til et værktøj det her ude i kommunerne? Som et forarbejde når folk skal i bolig. Spørge dem: Hvad gør dig tryk... ?

Der blev sagt noget om sociale viceværter... Man har faktisk ret til at folk følger op på en. Men det skal jo være en palette af værktøjer man bruger. Det er jo forskelligt fra folk til folk. Mere efterværn.

Hjem for mig - det er at jeg ikke har nogle naboer. Der skal være 500 m til nærmeste nabo. Jeg har et ideal om 11 huse med 500 m imellem - og så et fælleshus.
Grundlæggende skal man ikke gøre noget man ikke har lyst til.
Jeg synes man skal blive spurgt 'hvor har du lyst til at bo'
I arbejdsgruppen Bænk til Bolig arbejder vi med flytbare huse
I det her land skal ingen sove ude med mindre de har lyst til det. Det vil jeg gerne stille som borgerforslag.

I Ålborg får man en rekvisition så man kan gå på genbrugsstationen og hente tv, seng mm.
Det tager tre måneder at få anvist en bolig.

I Københavns Kommune er der ti år - eller mere - ventetid på en skæv bolig. På Sundholm der har vi to udslusningsboliger. To toværelses lejligheder. Problemet er bare at folk sidder der i 5 - 6 år før de får tilbudt en bolig. Så der er ikke mange der får glæde af dem...

Jeg synes det er øv at der er så lang ventetid i København fx. Jeg synes at SAND burde sætte noget energi ind på de der ventetider. Det er jo ikke ok at man siger til folk 'tag dine sorte affaldssække

og gå ud og vent. Og så ses vi om ti år'. Det er simpelthen ikke ok.

Laura takker af - hun fortsætter sit arbejde - og tager vores input med - og håber vi ses igen.

Spørgsmål til konsulenterne fra Socialstyrelsen - hvad er jeres erfaring med at videreformidle den her viden til kommunerne?

Svar: Vi har jo et konkret samarbejde med kommunerne ifm. housing first, og det er jo meget af det her; hvad har du brug for? Hvilken bolig? Hvilken hjælp har du brug for?

Det er dog svært at finde de boliger der fx er til at betale når man er på fx uddannelseshjælp. Så de fleste kommuner er glade bare de kan stille en bolig.

Der er meget lang ventetid på at få den hjælp man har ret til - og så kan det hele glippe inden det for alvor er kommet i gang.

Vi hører også, at det kan være svært at få de her enkeltydelser så man kan etablere sig.

Nogle steder er det forankret i forvaltningen og andre steder på de enkelte boformer.

Det er svært at fremhæve enkelte steder for det der hjælper den ene person, er ikke nødvendigvis det rigtige for den anden.

Der er også kommuner der ikke bruger anvisningsretten - og så er det jo svært at finde boligerne. Kommunerne prioriterer jo også forskellige indsatsområder og målgrupper og der ligger hjemløse måske lidt langt nede af prioriteringslisten...

4) Nyt fra SAND udvalg og boformerne

Boformer:

Overførstergården, Gentofte

Bjørn, beboerformand: Pt arbejder vi med betalingen. Vi betaler 91,- om dagen for mad + 2010 om måneden for værelset. Vi skal også betale for kost selvom vi ikke spiser med.

Jeg prøver at arrangere ture - det går sådan set meget godt. Det får vi igennem. Men når vi sådan kommer til det med maden så er det lidt tungere. Det var derfor jeg ringede til SAND.

Der er kommet mange nye beboere, men de holder sig meget for sig selv.

Vi er ved at arrangere en turnering fx billard eller lign for bosteder i København.

Dario: Vi har også udflytterboligen. Der var en beboer der fik muligheden for at flytte derover - og det havde han ikke lyst til. Men det skulle han. Og det synes vi bare var mærkeligt at det var et tilbud, men så var det alligevel ikke...

René opfordrer til at Bjørn og Dario kommer ud til et møde i SAND Hovedstaden.

Solvang, Glostrup

Torben: Lige nu har vi en sag kørende med SAND om hvordan man opfører sig når man kommer ud på boformerne.

Vi betaler ikke for kosten. Men havde vi skulle betale, havde det været 30,- om dagen. Vi har et forholdsvis godt beboerråd, masser af ture ud af huset bl.a. til Sønderjylland. Sidste år var vi i Skagen. Det koster 100,- for sådan en tur.

Sundholm, København

Lillepiggen og Sussi: Vi havde tilsyn i går. Lotte fra SAND Hovedstaden var med som bisidder fra SAND. Det gik rigtig godt. For 14 dage siden brændte køkkenet - og det var lukket af - sammen med bad og toilet.

Så der var kun adgang til køkkenet fra kl. 18.00. Det fortalte vi tilsynet - og efter ti minutter blev et andet køkken åbent. I det hele taget ville de gerne lytte.

SAND udvalg

Nordjylland

1/9 er der planlagt en udsattedag med musik og underholdning, samt politiske debatter - i et omvendt debatmøde. Det hører vi mere om når vi kommer tættere på. Alle opfordres til at kigge forbi.

Vi bestræber os altid på at komme rundt på bostederne - men vi er lidt bagud på den front. Nu har vi dog fået et kontor hvor vi kan holde møder.

Vi har fået løbet beboermøder i gang på Svenstrupgård hvor udvalget deltager - og det samme på herberget på Forchhammersvej.

Vi er også ved at se om vi kan lave en lørdags-café - der er ikke nogen væresteder åbne om lørdagen i Aalborg.

Vestjylland

Havde generalforsamling i går og har endnu ikke holdt første møde i den nye bestyrelse.

Fik gudskelov et par nye unge ind igen. Der skal tages godt i mod dem - fx med hjælp fra Nancy.

Udsattedag d. 23/6 - med afslutning på Skovvang med Skt. Hansbål, pølser og sodavand.

Vi er ved at lave et samarbejde med Struer.

Der er et godt samarbejde med kommunerne. Vi skal mere rundt på de forskellige boformer. Der er flere af de store boformer i vores område - fx Møltrup med 135 logerende hver nat.

Østjylland

Har holdt generalforsamling - rigtig godt besøgt! Vi fik valgt en god bestyrelse. Flemming blev næstformand i stedet for Johanne, der har haft travlt med studierne. Vi arbejder også med Hjerterummet - et samværsted for hjemløse forældre. Vi har et rigtig godt samarbejde med VIA i Århus og vi snakker med dem om at få et samarbejde med pædagoglinjen så de kan levere nogle frivillige og komme med input til indretning mm. til Hjerterummet.

Værestedet i Jægergårdsgade er begyndt at have åbnet i weekenderne og på helligdage. Foreløbig kører dette i 2 år.

Nancy supplerer med, at der er fuld gang i Århus med at udarbejde en såkaldt masterplan på hjemløseområdet. Det kommer bl.a. af de høje tal for unge hjemløse i hjemløsetællingen. Der er også ting om byplanlægning. Anders og Christina sidder i styregrupper - og er til møde der i dag.

Sydvestjylland

Går fint. Nye kræfter i bestyrelsen. Meget aktive - men det halter lidt med at få besøgt bosteder. Folk er ikke på gaden i Esbjerg oplever udvalget - men bruger deres netværk, så hjemløseproblemet er ikke så synligt og det gør det svært at presse politisk.

I Esbjerg kommune foregår det på den måde at man søger om hjælp til møbler når man får en bolig, det får man afslag på og så går man ned til Hjemløses Venner og får hjælp. Sådan burde det jo ikke være...

Arbejder på at engagere de lokale butikker - fx 'giv en kop kaffe' - fx at man kan give en 'gemmer'-kaffe i Føtex så hjemløse kan hente en gratis kop.

Min store tanke er at jeg vil gerne ud af det her Housing First for det hele handler om bolig - og hvis man ikke vil det så ryger man ud.

Vi skal til at være med til at lave udsattepolitik og får forhåbentlig en plads i udsatterådet.

SAND Trekanten

Vi har mest fokus på et nyt nødherberg der skal starte op igen her pr 1/4. Der har været en del polemik om det da man har givet udbuddet til krisecentret for de har ingen lokaler.

Vi er meget spændte på, hvordan det kommer til at køre, hvad tilbuddet bliver mm.

På mandag er der møde for kommende frivillige - her møder udvalget op for at blive klogere.

Der arbejdes på at få et samarbejde med nogle af de nyvalgte kommunalpolitikere.

Vejle kommune har frasagt sig anvisningsretten. Finder folk endelig en bolig smutter den mellem fingrene på dem fordi hjælpen trækker ud.

Der hvor der var råd til at man kunne bo, må man ikke bo som udsat mere pga. ghettoplanen.

Det er dejligt at der er kommet nye folk ind i udvalget. Vi mangler kræfter.

Vejle kommune afviser hjemløse der kommer fra andre kommuner. Vi er spændte på hvordan det bliver fremadrettet. Vi skal have lavet nogle aktioner for at sætte fokus på dette - og her skal vi jo trække på de andre udvalg.

SAND Sønderjylland

Jan er her som den eneste fra udvalget og er helt ny - de er to gæve nye gutter. Vi har ikke fået overleveret noget fra det tidligere udvalg. Man må trække på sekretariatet - og de omkringliggende mere erfarne udvalg.

Jan opfordres også til at læse referater fra udvalgets arbejde der ligger på SANDs hjemmeside.

Nancy: Sønderjylland har hidtil været meget centreret omkring Dalhoffsminde. Nu bliver det anderledes - bla. holdt vi generalforsamling i Sønderborg.

SAND Sydfyn

En god generalforsamling - fik et nyt medlem - Henriette - i bestyrelsen. Dejligt. Pønser lidt på at få stablet såkaldte lyttemøder på benene med lokale politikere.

Idé om at få politikere til at bygge skæve boliger i LEGO sammen med os.

Vi har fået en plads i udsatterådet.

SAND Fyn

To spritnye repræsentanter. Dejligt at være med i dag og høre hvad der sker rundt i hel landet. Vi skal rundt på væresteder mm og fortælle at SAND er her. Vi skal lige finde ud af hvad vi kan og ikke kan -

René supplerer med at man på Fyn har kæmpet meget med bander der trykkede udsatte og hjemløse. Nu er kommunen gået ind i det med hjælp hvis man føler sig truet. Det er nyt og arbejdet pågår stadig.

Godt samarbejde med socialrådgiveruddannelsen. Udvalget bisidder en gang om ugen på

herberget i Benediktsgade.

SAND Nordsjælland

Arbejder pt med SANDs forbud mod at være på Skansegården. Man vil til en start gerne finde ud af hvorfor... Det er ikke kun på Skansegården - det er på alle de tidligere amts-institutioner der nu hører under Center for forsorg og behandling - dvs. 5 institutioner i Storkøbenhavn. Det er et generelt forbud på baggrund af en hændelse på et bosted. Det er beboernes ønske hævdes det. Afholdt generalforsamling - ikke nogen nye medlemmer så man klør på.

SAND Nordvestsjælland

NV-Sjælland har brugt meget krudt på Roskildehjemmet. Her klagede SAND for to år siden pga. skimmelsvamp mm. Nu er der kommet ny ledelse - og nu er stedet blevet sat i stand. Det hele virker lovende! Man har det godt derude nu. NV-Sjælland pressede i sin tid hårdt på politisk og det har båret frugt.

SAND Storstrøm

Kristine er helt ny i bestyrelsen. Vi er glade og vi har nogle idéer.

Udvalget skal til at arbejde på en ny udsattedag. Det gik skidegodt sidste år - i år skal der flere organisationer med.

Udvalget har holdt oplæg for Enhedslisten, der er fuld gang i bisidningerne. Man sparker dørene ind til flere udsatteråd i områdets kommuner.

SAND Hovedstaden

Her har man trykket på den helt store reset-knap. Generalforsamling med mistillidsvotum og en væltet bestyrelse. Nu skal man så starte på en frisk. Har holdt et møde - og det virker lovende. Mange af de tidligere bestyrelsesfolk er tilknyttet udvalget og kommer til møderne. Nu må udvalget tage på sig at de repræsenterer over halvdelen af landets hjemløse i hovedstaden. Har lige holdt et suppe-arrangement hvor man en weekend stillede sig på Christianshavns Torv med suppe.

Så nu skal vi bare i gang med at lave noget - og vi vil rigtig gerne trække på nogle af alle jer erfarne folk.

Vi vil også gerne arbejde sammen med relevante folk - fx Hus Forbi.

Asbjørn: Jeg kunne godt tænke mig vi lavede noget på tværs af alle udvalg hvor vi også kan hygge lidt. Jeg er fx medlem af en stor billardklub hvor man kunne lave en turnering. Bare for at hygge lidt.

Vi har også Grundlovsdagen på Christiania, Jubilæum på Kofoeds Skole og andre ting.

Nyt udsatteråd i Glostrup - her stiller Liselotte op, der også er med i SAND. Hun er dog med i udsatterådet i kraft af sit arbejde med psykisk sårbare.

Nyt fra sekretariatet

Har fået en ekstrabevilling - derfor har vi kunne tænke stort i bestyrelsen - hvad har været fedt og hvad har battet? Det har Tour de Boform - hvor vi virkelig kom ud over stepperne og besøgte en lang række boformer og i dén grad var synlige. Det vil vi gerne lave meget mere af - evt støttet af en nyansættelse.

Temadage - 25. - 26.4 i Middelfart under overskriften HVEM ER VI?

Klageretten er genindført pr. 1/1 - vi klapper os selv på ryggen og samler klagesager ind

Folkemødet er i støbeskeen

Bisiddernetværket kører støt derudaf - der bliver kurser på Sjælland slut maj. Der er opfølgingsdag på tirsdag d. 13/3 på Tre Ege.

UngeCrew skal ruskes i live igen - der skal holdes UC dag i april, der bliver arrangementer ifm. Roskilde Festival og Smuk Fest.

Der skal gerne findes en såkaldt ungdomsambassadør (30+) i hvert udvalg der kan gå til hånde til arrangementer og stormøder... Meld jer under fanerne.

Nyt fra Hus Forbi

Borgerforslag sammen med SAND. Kampagnen kører i marts på Facebook.

Den følges til torvs på Folkemødet

Kom gerne med input.

Der er åbningsreception i de nye lokaler i Vanløse i maj.

Det er et problem at man ikke kan tage sin hund med til møder rundt omkring. Svamp har fået flere henvendelser om det. Henrik tager det med videre.

Juli-nummeret udelukkende er skrevet af brugere. Fedt!

Der er to skurvogne ude ved de nye lokaler hvor man kan rykke ind i hvis man lige skal have et pusterum fra gaden. Den ene er optaget pt.

Solstrålehistorier

Svamp: Frivillige organisationer der åbner et nyt værested i Esbjerg. Det skal være lidt ungt, filosofisk, kristent... Det bliver spændende.

Jensine: Jeg har været med i SAND i 10 år nu - og takket være SAND har jeg også boet i min lejlighed i 10 år.

René har fået en besked fra en gammel bruger der har skiftet køn og nu er landet rigtig godt i sit nye liv.

Bjørn: Der er fire ude fra Overførstergården der har fået lejlighed de sidste fire måneder.

Micky: Jeg rykkede fra Odense til Svendborg og kom i kontakt med Forsorgscenter Sydfyn. De giver folk den tid man skal bruge for at finde den rigtige bolig der passer til dig. Og de sørger for at man får det rette efterværn. Nu er jeg rykket til Nordfyn sammen med min bror.

Henriette: Jeg takker Hus Forbi og SAND for at jeg nu har været i SAND i 9 måneder.

Tak for i dag - kom godt hjem!!